

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 133/2021-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] ■ ■ ■ ■ ■, zastúpeného advokátskou kanceláriou HRONČEK & PARTNERS, s. r. o., Kálov 1, Žilina, v mene ktorej koná advokát JUDr. Róbert Hronček, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 49 a čl. 50 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 2 T 67/2014 zo 7. októbra 2014, uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3 To 43/2015 z 19. januára 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tdo 73/2017 z 20. novembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

S ť a ť n o s ť n á a r g u m e n t á c i a

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. marca 2019 elektronicky doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátskou kanceláriou HRONČEK & PARTNERS, s. r. o., Kálov 1, Žilina, v mene ktorej koná advokát JUDr. Róbert Hronček, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 49 a čl. 50 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 a čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 67/2014 zo 17. októbra 2014 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“), uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 43/2015 z 19. januára 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Tdo 73/2017 z 20. novembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Vec napadla ústavnému súdu 23. marca 2019. V súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 bola táto vec 17. októbra 2019 prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Strakovi. V zmysle čl. II bodov 3 a 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 schváleného 16. decembra 2020 je na konanie vo veci príslušný tretí senát ústavného súdu v zložení Robert Šorl (predseda senátu) a sudcovia Peter Straka a Martin Vernarský.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) podal 17. apríla 2014 na sťažovateľa obžalobu pre obzvlášť závažný zločin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 a § 237 ods. 1 a 4 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), zločin neodvedenia dane a poistného v štádiu pokusu podľa § 14 a § 277 ods. 1 a 3 Trestného zákona účinného do 30. septembra 2012 a zločin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 3 Trestného zákona.

2.1 Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol sťažovateľ uznaný vinným za spáchanie obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 a § 237 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona účinného od 21. decembra 2012, zločin daňového podvodu podľa § 277a ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona účinného od 21. decembra 2012 a zločin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 3 Trestného zákona účinného od 21. decembra 2012.

Za uvedené konanie okresný súd uložil sťažovateľovi podľa § 237 ods. 4, § 36 písm. j), § 37 písm. h), § 38 ods. 2 a § 41 ods. 2 Trestného zákona účinného od 21. decembra 2012 úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov. Okresný súd zaradil sťažovateľa podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona účinného od 21. decembra 2012 na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Okresný súd zároveň sťažovateľovi uložil podľa § 237 ods. 4, § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona ochranný dohľad v trvaní 18 mesiacov.

2.2 Proti napadnutému rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že odvolanie sťažovateľa zamietol ako nedôvodné.

Napriek tomu, že sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu, nesplnil zákonom danú obligatórnu podmienku konania pred ústavným súdom, keď k podanej ústavnej sťažnosti nepripojil kópiu právoplatných rozhodnutí

[§ 123 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

2.3 Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ 12. júla 2017 prostredníctvom pre dovolacie konanie zvoleného obhajcu dovolanie, ktoré bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté podľa § 382 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) pre nesplnenie dôvodov dovolania.

3. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta, že napadnuté rozhodnutia sú založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutkového stavu.

3.1 Vo vzťahu k 1. bodu výroku napadnutému rozsudku okresného súdu sťažovateľ zastáva názor, že skutok, tak ako ho okresný súd opísal, nemôže byť trestným činom porušovania povinností pri správe cudzieho majetku, pretože: *„Nedošlo totiž k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu a to z dôvodu, že nemohla vzniknúť škoda, t.j. následok predpokladaný zákonom, tak ako to definuje platný právny predpis v ust. § 124 ods. 1. Trestného zákona.“* Sťažovateľ uvedené podložil touto argumentáciou:

«V prvom rade je potrebné uviesť, že ak súdy vychádzali z úvahy, že škoda by vznikla, citujem „pri reálnom zaplatení týchto fiktívnych záväzkov“, tak v tejto súvislosti by som chcel poukázať na konštantnú judikatúru slovenských súdov, konkrétne na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 325/2009 zo dňa 30.06.2010, v ktorom sa uvádza: „Podľa ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Z citovaného zákonného ustanovenia teda vyplýva, že pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, takže táto zmluva môže byť uzavretá i ústne alebo konkludentným spôsobom. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán, predovšetkým určenie predmetu pôžičky; z obsahu zmluvy musí vyplynúť i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňaží). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou

(kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu peňazí nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne.“».

Ak nedošlo k reálnemu odovzdaniu finančných prostriedkov, žiaden záväzok nevznikol. Podľa názoru sťažovateľa ak teda neexistuje záväzok, nemôže vzniknúť ani škoda a iba samotné deklarovanie tohto záväzku v rámci účtovníctva ešte nič neznamená. Sťažovateľ vyčíta všeobecným súdom, že sa s touto otázkou v napadnutých rozhodnutiach nevysporiadali.

3.2 Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti vo vzťahu k 2. bodu výroku napadnutého rozsudku okresného súdu, ktorým bol uznaný vinným zo spáchania zločinu daňového podvodu, uviedol, že súdy sa v odôvodnení napadnutých rozhodnutí nevysporiadali s námietkou, že uplatnený nadmerný odpočet DPH nebol nikdy vyplatený, pričom táto skutočnosť by mohla mať vplyv na výšku uloženého trestu. Tvrdí, že trestný čin daňového podvodu je dokonaným trestným činom, no jeho konaním nedošlo k poškodeniu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Opomenutie tejto skutočnosti spôsobilo procesnú vadu trestného konania a odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu považuje sťažovateľ v tejto časti za máľúce a nezrozumiteľné. Uviedol:

«S predmetnou argumentáciou sa odvolací súd vysporiadal na str. 12 rozhodnutia s uvedením, že „Krajský súd sa nestotožňuje ani s odvolacou námietkou obžalovaného, že pri trestnom čine daňového podvodu konaním obžalovaného nedošlo k poškodeniu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. V tomto smere krajský súd poznamenáva, že na spáchanie trestného činu daňového podvodu v zmysle § ust. 277a Trestného zákona sa nevyžaduje, aby došlo k reálnemu poškodeniu štátneho rozpočtu, ale postačuje len konanie smerujúce k zadovázaniu neoprávneného prospechu na úkor štátneho rozpočtu.“ Na vyššie uvedeníých dvoch vetách uvedeníých z odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu v Žiline je zrejmé, že si vzájomne odporujú. Prvá veta tvrdí, že došlo k poškodeniu štátneho rozpočtu. Veta druhá už tvrdí, že pre spáchanie skutku nie je potrebné poškodeniu štátneho rozpočtu.»

3.3 Pokiaľ ide o 3. bod výroku napadnutého rozsudku okresného súdu, ktorým bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania zločinu skrátenia dane a poistného,

sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti polemizuje: „*Samotné deklarovanie daňovej straty predsa neznamená, že došlo ku kráteniu dane! Získala alebo nezískala obchodná spoločnosť daňovú výhodu? Prípadne, skrátil som daň alebo nie? Podľa verejne dostupných zdrojov pravdepodobne nie, k tomu sa však musí relevantne vyjadriť pracovník daňového úradu, prípadne ekonóm z obchodnej spoločnosti. Samotné odpočítanie daňovej straty má aj vplyv na skutočnosť, či som svojím konaním poškodil štátny rozpočet Slovenskej republiky. Odvolací súd tak isto túto námietku neakceptoval...*“ Sťažovateľ odmieta, že by svojím konaním akýmkoľvek spôsobom skrátil daň. Odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu považuje sťažovateľ za „... *nič nehovoriace, odvolací súd jedine uviedol, že súhlasí s prvostupňovým súdom*“. Sťažovateľ nesúhlasí s odôvodnením napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, že „... *predmetný skutok mal byť posúdený inak ako ho posúdili súdy nižšieho stupňa... zistené porušenie zákona súdmi nižšieho stupňa by nijako neovplyvnilo moje postavenie a uvedený trestný čin skrátenia danie má byť iba vedľajším dôsledkom primárneho trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku...*“.

4. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta, že ho súdu odsúdili za skutky, ktoré nie sú trestnými činmi. Vyčíta krajskému súdu a najvyššiemu súdu, že v napadnutých rozhodnutiach sa nevysporiadali s právnou argumentáciou uvedenou v odvolaní a dovolaní, a teda zásadným spôsobom porušili sťažovateľovo právo na obhajobu, ako aj právo na spravodlivý proces. Porušenie svojho práva na obhajobu vidí sťažovateľom aj v tom, že „... *nebol vykonaný dôkaz navrhnutý na hlavnom pojednávaní dňa 25.07.2014 a obhliadky kde malo dôjsť k údajnému spáchaniu činu. Prvostupňový súd v predmetnej veci aplikoval ustanovenie § 272, ods. 3 Trestného poriadku a dôkaz odmietol vykonať*“. Ďalej sťažovateľ argumentuje „... *vyhodnotenie vykonania tohto dôkazu ako nepodstatného je nesprávna aplikácia procesného predpisu. Mám za to, že ak obžalovaný namieta počas celého trestného konania, že prvostupňový súd zle definoval územie, kde mali byť vykonávané práce v súvislosti so zmluvnou špecifikáciou a následnou lokalizáciou, ktoré mali byť údajne fiktívne. Je presné definovanie dotknutého územia rozhodujúcou skutočnosťou. Ak by bolo predmetné územie správne identifikované a teda by došlo*

k preukázania vykonávaných prác bolo by to pre trestné konanie rozhodujúce a zásadne, keďže by nemohla byť naplnená skutková podstata trestného činu daňového podvodu.“.

Sťažovateľ považuje napadnuté rozhodnutia okresného súdu, krajského súdu aj najvyššieho súdu za nezákonné, porušujúce jeho základného práva a slobody a za arbitrárne.

5. Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezhom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zaručené čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 49, čl. 50 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a základné práva sťažovateľa [REDAKOVANÉ] zaručené čl. 6 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli porušené konaním Okresného súdu Martin sp. zn. 2T/67/2014, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 3To/43/2015 a Najvyšším súdom Slovenskej republiky sp. zn. 2Tdo/73/2017.

2. Ústavný súd ruší Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a vracia mu vec na ďalšie konanie a na rozhodnutie o trovách konania tak, že ich prizná sťažovateľovi v plnom rozsahu.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie v sume 10.000,- EUR, ktoré mu je porušovateľ povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi náhradu trov konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, ktoré mu je porušovateľ povinný zaplatiť na účet jeho právneho zástupcu do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon o ústavnom súde.

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. a), g) zákona o ústavnom súde môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť ústavnú sťažnosť, na prerokovanie ktorej nemá právomoc alebo ktorá je zjavne neopodstatnená.

11. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 49 ústavy len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie.

14. Podľa čl. 50 ods. 1 ústavy len súd rozhoduje o vine a treste za trestné činy. Podľa ods. 3 tohto článku ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

15. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu... Podľa ods. 2 tohto článku dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

16. Podľa čl. 7 ods. 1 dohovoru nikoho nemožno uznať za vinného zo spáchania trestného činu na základe skutku alebo opomenutia, ktoré v čase jeho spáchania nie je považované podľa vnútroštátneho alebo medzinárodného práva za trestný čin. Takisto nesmie byť uložený trest prísnejší, než aký bolo možné uložiť v čase spáchania trestného činu.

17. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a k čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

III.

Predbežné prerokovanie návrhu

18. Sťažovateľ je v konaní zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom v zmysle § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

K námietke porušenia označených práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu

19. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne (IV. ÚS 236/07, III. ÚS 282/2020).

20. Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá pre namietané porušenie označených práv sťažovateľa smeruje proti napadnutému rozsudku okresného súdu, nie je daná právomoc ústavného súdu.

21. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01).

22. Trestný poriadok zakotvujúci inštitút odvolania (§ 306 a nasl.) poskytuje priestor na uplatnenie námietok týkajúcich sa pochybení konajúceho prvostupňového všeobecného súdu potenciálne predstavujúcich zásahy do základných práv a slobôd. Rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku patrí vždy druhostupňovému súdu.

23. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení okresného súdu v rámci odvolania proti rozsudku okresného súdu. Ochranu jeho právam zaručeným ústavou bol teda oprávnený a zároveň povinný poskytnúť druhostupňový súd. Treba tiež dodať, že sťažovateľ právo podať odvolanie proti rozsudku

okresného súdu aj využil a krajský súd o ňom riadne rozhodol. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti napadnutému rozsudku okresného súdu. Ústavný súd preto rozhodol o odmietnutí tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

K námietke porušenia označených práv sťažovateľa napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu

24. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že napadnuté rozhodnutia sú nezákonné a arbitrárne. Sťažovateľ zastáva názor, že skutky, za ktoré bol odsúdený, nie sú trestnými činmi, jeho argumenty boli v napadnutých konaniach ignorované, pričom všeobecné súdy sa podľa jeho názoru nevysporiadali v napadnutých rozhodnutiach so zásadnými skutočnosťami, na ktorých svoju obhajobu postavil.

25. Ústavný súd pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu

sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

26. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z hľadiska ich ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti ich účinkov so sťažovateľom označenými základnými právami podľa ústavy, ako aj označenými právami podľa dohovoru. Ústavný súd vykonal uvedený prieskum v medziach svojich právomocí, a teda posudzoval kvalitu odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu a napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a ústavnú súladnosť interpretácie právnej úpravy, ktorá bola vo veci sťažovateľa aplikovaná, inými slovami, ústavnú udržateľnosť napadnutých rozhodnutí.

27. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína svoj už opakovane vyslovený právny názor, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania, resp. strany trestného konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne konformný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. Ak to tak je, ústavný súd nemá dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí všeobecných súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (m. m. napr. III. ÚS 162/05, III. ÚS 207/2018).

28. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia

(po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neutržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

29. Podľa názoru krajského súdu odôvodnil okresný súd výroky napadnutého rozsudku dostatočne a v súlade so zákonom, pričom odôvodnenie je podrobné, zrozumiteľné a krajský súd sa s ním v celom rozsahu stotožnil. Vzhľadom na to ústavný súd zdôrazňuje svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Ústavný súd sa preto oboznámil aj s odôvodnením napadnutého rozsudku okresného súdu.

30. Krajský súd k 1. bodu výroku napadnutého rozsudku okresného súdu v podstatnom uviedol:

„Obžalovaný z hľadiska svojho postavenia ako podpredseda predstavenstva spoločnosti [REDAKOVANÉ] mal povinnosť opatrovať a spravovať cudzí majetok, vrátane starostlivosti o tento majetok a nakladania s ním. V tomto smere sa krajský súd nestotožňuje s odvolacími námietkami obžalovaného, že nemohla vzniknúť žiadna škoda, keďže reálne záväzky ani neexistovali. Krajský súd v tomto smere poznamenáva, že aj keď sa jednalo o fiktívne doklady, tieto boli riadne zaúčtované v spoločnosti [REDAKOVANÉ] ako doklady riadne a správne.“

30.1 K námietke sťažovateľa, že pri trestnom čine daňového podvodu nedošlo jeho konaním k poškodeniu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky (bod 3.2 tohto rozhodnutia), krajský súd uviedol: „... na spáchanie trestného činu daňového podvodu v zmysle § 277a Tr. zák. sa nevyžaduje, aby došlo k reálnemu poškodeniu štátneho rozpočtu, ale postačuje len konanie smerujúce k zadováženiu neoprávneného prospechu na úkor štátneho rozpočtu. Z vykonaných dôkazov jednoznačne vyplýva, že zo strany obžalovaného došlo k neoprávnenému uplatneniu nároku na vrátenie dane z pridanej hodnoty, nakoľko sa dopustil konania, ktoré spočívalo v uplatnení nároku,

ktoré je v rozpore so zákonom upravujúcim daň z pridanej hodnoty. Jeho úmysel teda nepochybne smeroval k zadovázaniu neoprávneného prospechu pre seba.“

Podľa názoru ústavného súdu je uvedené odôvodnenie krajského súdu jasné a zrozumiteľné a nemožno mu vytknúť logický rozpor tak, ako to sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti popisoval.

30.2 Krajský súd sa ústavne udržateľným spôsobom vysporiadal aj s námietkou sťažovateľa spočívajúcou v tom, že okresný súd sa v napadnutom rozsudkom nijakým spôsobom nezaoberal otázkou, či sťažovateľ trestný čin skrátene dane dokonal, keďže tento je dokonaný až skutočným vyrubení nižšej dane. Krajský súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uzavrel: *„Z konania obžalovaného je zrejmé, že toto nepochybne smerovalo a napokon aj viedlo k vylákaniu daňovej výhody. Ani v tomto smere nemá krajský súd pochybnosti o správnosti kvalifikácie skutku prvostupňovým súdom...“*

31. Pokiaľ ide o ďalšiu námietku sťažovateľa spočívajúcu v tom, že okresný súd nevykonal obhliadku údajného miesta činu (bod 4 tohto rozhodnutia), ústavný súd považuje (v zhode s názorom krajského súdu, pozn.) odôvodnenie nevykonania tohto dôkazu okresným súdom za dostatočné. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu je zrejmé, že súd sa touto námietkou sťažovateľa zaoberal a zrozumiteľným spôsobom vysvetlil, prečo vykonanie obhliadky považoval za nadbytočné, keď uviedol, že samotná obhliadka patrí k prvotným úkonom vyšetrovania veci (od spáchania skutku uplynuli 3 roky), pričom na tomto mieste došlo k viacerým zmenám a miesto bolo dostatočne opísané znalcom v znaleckom posudku a v neposlednom rade rozhodujúce dôkazy vo veci (písomná zmluva, písomný protokol, písomná faktúra) sa týkali nepochybne skrývkových prác ,a nie prác rekultivačných.

32. Na základe posúdenia obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu možno konštatovať, že je ústavnoprávne akceptovateľné, pretože právne závery krajského súdu opierajúce sa o aplikáciu relevantnej právnej úpravy korešpondujú skutkovým zisteniam, a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle, ale komplexného

zhodnotenia všetkých skutkových okolností relevantných pre rozhodovanie. Skutočnosť, že sťažovateľ má na vec odlišný názor, sama osebe neznamená porušenie ním označených práv. Vychádzajúc z uvedených skutočností, podľa záveru ústavného súdu napadnuté uznesenie krajského súdu nemohlo zasiahnuť do označených práv sťažovateľa.

33. Napriek tomu, že najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa v odôvodnení napadnutého uznesenia v podstatnom konštatoval, že ak sťažovateľ:

«... pokynom na vystavenie nepravdivých pokladničných dokladov fingoval, že medzi ním, [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] ako veriteľmi a obchodnou spoločnosťou [REDAKOVANÉ] ako dlžníkom došlo k odovzdaniu peňazí – predmetu ním simulovaných zmlúv o pôžičke, nemôže sa dnes zbaviť trestnej zodpovednosti tvrdením, že pokiaľ k reálnemu odovzdaniu finančných prostriedkov nedošlo (čo však konaním kladeným mu za vinu predstieral), žiaden záväzok medzi stranami nevznikol a bez jeho existencie nemôže ani vzniknúť škoda.»

Aj argumenty najvyššieho súdu podrobil ústavný súd ústavnoprávnemu prieskumu, pričom nezistil žiadne také skutočnosti, na základe ktorých by mohli byť posúdené ako defektné na zákonnej, tobôž nie ústavnej úrovni. Nemožno preto prisvedčiť ani správnosti argumentácie sťažovateľa uvedenej v bode 3.1 tohto rozhodnutia. Najvyšší súd pre úplnosť v napadnutom uznesení dodal, že trestný čin daňového podvodu a trestný čin skrátenia dane a poisťného sú iba vedľajším dôsledkom (nie však nevýznamným odôvodňujúcim tzv. faktickú konzumpciu) primárneho trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku, ktorým sťažovateľ vytvoril fiktívne pohľadávky voči obchodnej spoločnosti, ktorej bol štatutárom a ktoré následne odplatne postúpil.

34. Z vyžiadaného súdneho spisu ústavný súd tiež zistil, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 148/2017 zo 7. decembra 2017 bola schválená dohoda o vine a treste uzavretá medzi sťažovateľom a prokurátorom Okresnej prokuratúry Martin. Sťažovateľ bol uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu porušovania povinností pri správe cudzieho majetku (sťažovateľ v postavení štatutárneho zástupcu spoločnosti [REDAKOVANÉ], spôsobil tejto spoločnosti škodu vo výške 891 261,79 €). Zároveň

okresný súd zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu v spojení s napadnutým uznesením krajského súdu v časti výroku o treste a sťažovateľovi bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov.

35. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takého práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 79/2012).

36. Pokiaľ sťažovateľ namieta, že napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo zasiahnuté aj do jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 1 a 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 2 a čl. 7 ods. 1 dohovoru, ústavný súd konštatuje, že nezistil relevantnú súvislosť medzi označenými právami a napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Taktiež zo skutočností, ktoré sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti uviedol, nevyplýva žiadna možnosť porušenia týchto práv, reálnosť ktorej by mohol ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie posúdiť.

37. Na tomto základe ústavný súd sumarizuje, že neexistuje ústavne relevantný dôvod na to, aby do napadnutého uznesenia krajského súdu ani napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zasahoval, pretože pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mohla zakladať dôvod na vyslovenie porušenia sťažovateľom označených práv po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Preto ústavnú

sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

38. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite ústavnej sťažnosti (bod 5 tohto rozhodnutia) nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2021

Robert Šorl
predseda senátu